

Basisonderwijs moet openstaan voor samenleving

■ Door Kees Floor

MEPPEL – 'Basisschoolleerlingen groeien tegenwoordig op in een rijke leeromgeving. Ze kijken tv, surfen op internet en gaan met hun ouders op vakantie naar de vreemdste uithoeken. 85% van wat ze leren halen ze van buiten school. Als je daar als opleider van leerkrachten niet op aansluit, ben je verkeerd bezig', vindt Jaap Tuit van de Pabo in Meppel, een onderdeel van de Hogeschool Drenthe. 'De muren van de school moeten eruit. De school moet opener worden naar de samenleving.' Tuit kan nog één keer als directeur zijn mening ventileren. Deze week treedt hij terug en volgt een nieuwe nieuwe locatiemanager, Peter Elting, hem op.

zijn ambities aanvankelijk op 303 studenten in 2003, maar hij bleek te bescheiden. Op een haar na haalde hij zelfs de 404 studenten in 2004!

Opleidingsdocenten

Het opkrikken van de studentenaantallen is niet uitsluitend toe te schrijven aan de digitale deeltijdopleiding; ook de 'gewone' dagopleiding zat in de lift. Door die groei werd het mogelijk nieuwe docenten aan te trekken. Tuit koos daarbij vooral voor breed inzetbare opleidingsdocenten met ervaring in het basisonderwijs. Zij konden helpen ingrijpende aanpassingen van het onderwijsprogramma te realiseren. Door toevoeging van nieuwe aandachtsgedebieden, zoals beroepsoriëntatie, het terugkijken op het eigen optreden als leerkracht, het vooruitblikken en het stilstaan bij de onderwijsactualiteit, werd het studieprogramma praktijkgericht.

Pabo Meppel ging verder nauwe samenwerkingsverbanden aan met basisscholen in de omgeving. 'Dwarsverbanden tussen Pabo en het werkveld', noemt Tuit dat. Sommige leerkrachten werken deels op een basisschool en deels op de Pabo, om een zo groot mogelijke gerichtheid te krijgen van de opleiding op de schoolpraktijk. In het derde en vierde studiejaar ontstaat zo een meester-gezelrelatie tussen de Pabo-student en de leerkracht. De studenten volgen hun opleiding dan grotendeels in de praktijk, bijvoorbeeld in een teamstage op een van de vijf partnerscholen.

Afstudeerprofielen

Daarnaast kwamen er afstudeerprofielen. Studenten konden zich door middel van vier verschillende leerroutes specialiseren in een bepaald aspect van het werken op school. Het inzetten van computers op de basisschool is een van die afstudeer-richtingen. Bij een andere, de zogeheten 'groene richting', ligt het accent op natuurlijke milieueducatie. 'Veel van de scholen hier in de omgeving liggen namelijk in gebieden waar de natuur voor de kinderen vlakbij is; daar moet je als meester of juf op inspelen', oordeelt Tuit. Een derde leerrou-

Tuit werkt in een kamer met klassiek meubilair. In de kast staan oude boeken. Aan de wand hangen gedateerde foto's en een reproductie van een winterlandschap uit de 17e eeuw. Het doet vermoeden dat we te maken hebben met een historicus. Inderdaad blijkt Tuit van oorsprong geschiedenisleraar aan de Hogeschool Drenthe in Assen, maar de verklaring voor de historische entourage is anders. De Pabo van Meppel stamt namelijk uit 1845 en is de op één na oudste 'kweekschool' van Nederland. De halflage kast en andere meubels staan er kennelijk al vanaf de begintijd. De kast wordt leeggeruimd om plaats te maken voor de spullen van zijn opvolger. Van recenter datum is uiteraard de onmisbare computer, via een draadloos netwerk aangesloten op internet.

Computer

De computer heeft vermoedelijk een grotere invloed gehad op Tuit's werk dan zijn geschiedkundige achtergrond. Hij is namelijk de motor achter VONDST, een verkorte opleiding voor leerkrachten basisonderwijs. Studenten komen uit het hele land, wat kan doordat er wordt gewerkt met internet.

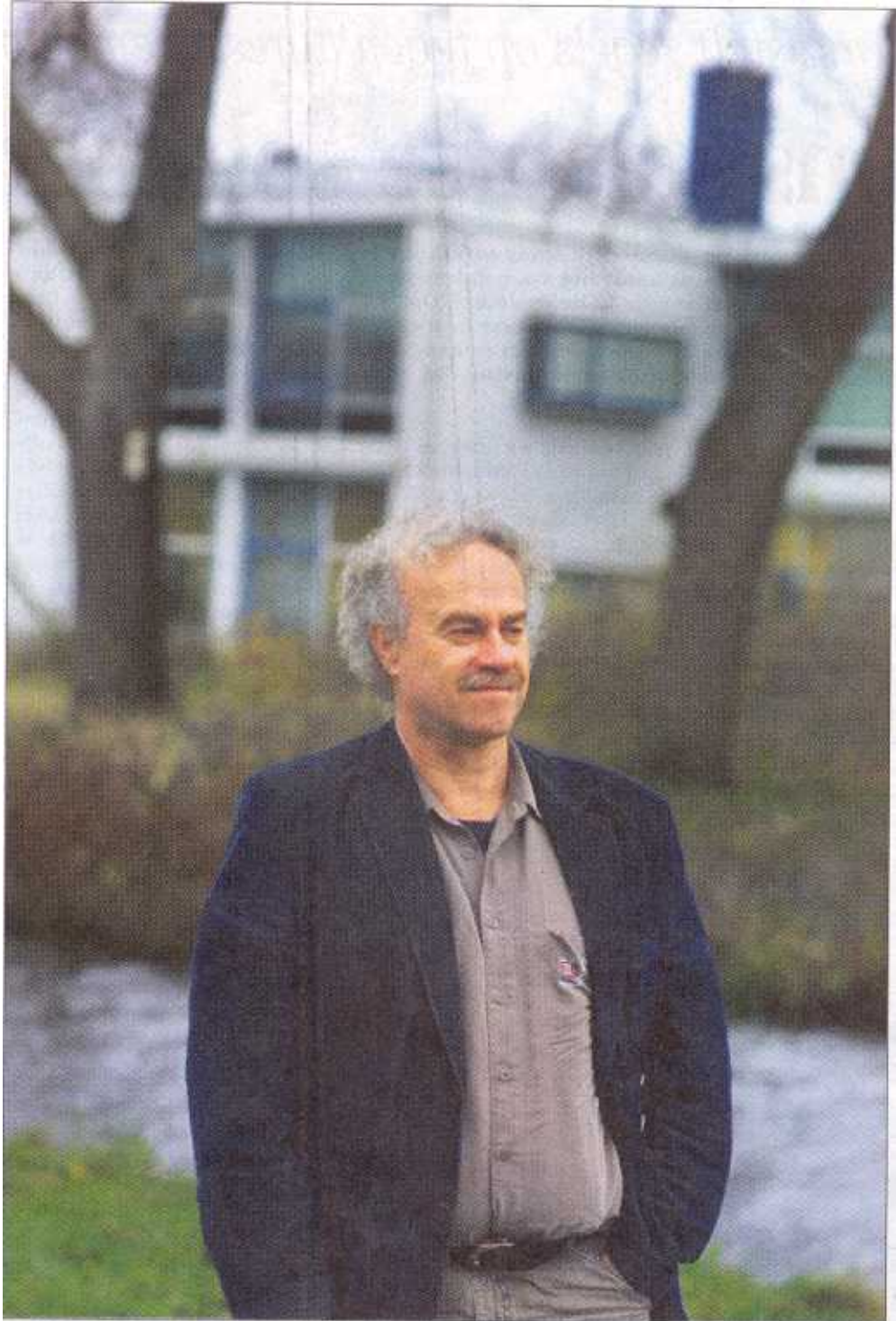
Daardoor is er nog slechts een keer per maand een gezamenlijke klassikale bijeenkomst, in het jargon 'contactmoment' genoemd. Tuit had eerder al ervaring met het opzetten van een deeltijdopleiding voor leerkrachten. Hij startte zo'n opleiding destijds namelijk op Pabo De Eekhorst in

Assen, maar mocht het concept zeven jaar geleden 'uit concurrentieoverwegingen' niet ongewijzigd meenemen naar zijn nieuwe baan in Meppel. Daarom bouwde hij de Asser deeltijdopleiding om tot een eigen Meppeler product dat gekenmerkt werd door het gebruik van de computer.

Aan de ketting

Bij zijn overstap naar Meppel onderscheidde Tuit zich niet van de talrijke collega-leidinggevers die, net in functie, onder het motto 'alles moet anders', hun verfrissende ideeën ongeremd uitstorten over de nietsvermoedende zittende medewerkers. 'Ik trof hier een prachtig gebouw van architect Maaskant, bouwer van onder meer de Rotterdamse Euromast', vertelt Tuit. 'Het deed me denken aan een cruiseschip dat al jaren lang aan de ketting ligt aan de Wold Aa', herinnert hij zich. 'Elk raampje was een vak dat op school werd gegeven. We dachten dat we goed bezig waren, maar ondertussen ...'. Docenten waren prima vaklui, maar ze waren niet altijd de meest aangewezen personen om studenten enthousiast te krijgen voor het basisonderwijs.

Ze stonden zelf nooit voor een klas op een basisschool, beschikten over weinig of geen ervaring als coach en hadden nauwelijks oog voor wat er om de opleiding heen in de samenleving gebeurde. Het studentenaantal lag toen rond de tweehonderd, duidelijk te laag voor een levensvatbare Pabo. Kortom: werk aan de winkel.' Tuit stelde

● Jaap Tuit van de Pabo-Meppel voor het schoolgebouw van architect Maaskant. Tuit treedt deze week terug als directeur. (Foto: Boom uitgeverij/Wilbert Bijzitter).

te speelt in op ontwikkelingen in onderwijsland die bekend staan als 'Weer samen naar school'. Onder deze noemer probeert de overheid meer leerlingen op de 'gewone' basisschool binnenboord en de uitstroom naar het kostbaarder Speciaal Basisonderwijs binnen de perken te houden. Om dat voor elkaar te krijgen, moet meer zorg worden geboden aan kinderen op de gewone school. De leerroute 'zorg' bereidt de studenten op deze ontwikkelingen voor. Tenslotte is er nog het profiel 'vernieuwingsonderwijs'. Hierin krijgen de studenten een voorbereiding op het werken op Dalton-, Montessori- en Jenaplanscholen en vergelijkbare schooltypen.

In HBO top-10

Tuit kijkt met voldoening terug op de achterliggende zeven jaar. 'De knop is om.

Van een naar binnen gerichte Pabo toen zijn we veranderd in een naar buiten gericht opleidingsinstituut nu. We hebben hechte relaties met het werkveld. Zeven jaar geleden stonden we in de HBO-keuzegids op de 23e plaats; nu zitten we al enkele jaren in de top-10. Ik begon hier met één computerlokaal met twaalf werkplekken.

Nu hebben we 66 pc's en ik verwacht dat de meeste studenten binnenkort zelf over een laptop beschikken.' De oud-directeur werkt dit schooljaar opvolger Elting nog in en blijft actief bij de begeleiding van studenten.

Daarna hoopt hij elders, binnen de Hogeschool Drenthe of daarbuiten, een nieuwe uitdaging te vinden, waarin hij zijn kwaliteiten als aanjager, vernieuwer, innovator en ondernemer kan uitbuiten.